Hvorfor dro de og hvorfor vendte de aldri hjem?

I en familie på 13 reiste alle de 5 guttene til sjøs rett etter obligatorisk skolegang. Far og mor hadde gård og drev både med kjøp og salg av eiendommer, som maler, brusfabrikant og med landhandel. Men ingen av barna var interessert i å overta noe etter foreldrene, og ingen var interessert i å ta seg noe utdanning, trass i at økonomien i familien ikke akkurat var dårlig.

Ei av jentene og fire av guttene emigrerte til Livingston i Montana, den ene av guttene stakk av fra en båt, så han var faktisk ulovlig innvandrer. Og de besøkte ikke Norge igjen før da mora deres skulle begraves i 1933.

I et av de mange brevene som kryssa Atlanteren, ligger muligens ett av svara på hvorfor de aldri vendte hjem: **Inger Eugenie Hellesmark** født Simonsen (1888-1951) skriver til sin søster **Gudrun Josefine Pedersen** født Simonsen (1894-1966) i mars 1935. Legg merke til hvor godt familiene i Montana og i Oslo kjenner til slekta både i USA og i Norge. Rettskrivinga til Inger er beholdt, og de forklarende parentesene er føyd til i ettertid (av Gudruns barnebarn, som i dag bor i Rælingen).

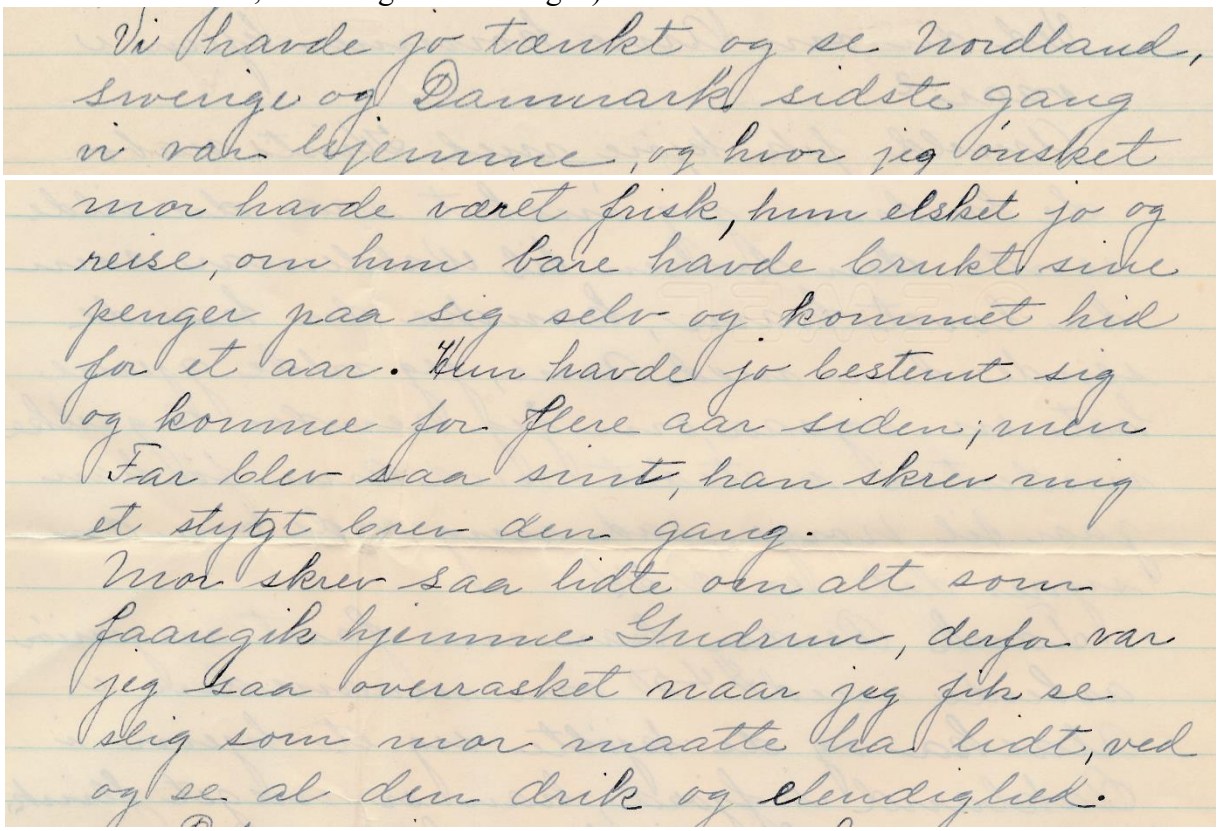

Vi havde jo tænkt og se Nordland, Sverige og Danmark sidste gang vi var hjemme, og hvor jeg ønsket mor havde været frisk, hun elsket jo og reise, om hun bare havde brukt sine penger paa sig selv og kommet hid for et aar. Hun havde jo bestemt sig og komme for flere aar siden; men Far blev saa sint, han skrev mig et stygt brev den gang.
Mor skrev saa lidte om alt som faar gik hjemme Gudrun, derfor var jeg saa overrasket naar jeg fik se sig som mor maatte ha lidt, ved og se al den drik og elendighed.

Livingston Mont. Marts 17 – 3 - 35

Kjære Gudrun.

(…)

Ja det var godt du skrev lidt om Sigrid (søster i Oslo), ogsaa godt og høre hun var beret og gikk in i døden fredelig, saadan er jo livet, denne tiden vi er her er i grunden kort og derfor er det best i forsøger og gjøre saa meget godt vi kan. Jeg sender nogle kjoler efter Adina (datter) til Liv (niese) om et par uker, hun har kanske nok af klær.

Arne (svoger, skipper i Oslo) har været flink til og skrive men han siger svært lidte om sig selv, han vil reise paa vestkysten meget næste sommer, jeg haaber da John (mannen) vil tage os ut til Seattle, saa vi kan snakke med ham. Ved du om Arne kommer hjem i vaar? Arnold (sønn) fik kjøre med Krist's (bror i Livingston, Montana) nabo nu og er paa veien, saa han kan besøge Raymond (nevø i Montana) og Willie (nevø i Montana) lørdag og søndag, her er

ingen skole paa lørdag men de andre dage i uken gaar de jo paa skolen fra ½ 9 – 12 og fra 1 – 4. saa deres fritid er kort. (…)

Tænk Alfhild (søster på Nøtterøy) giftet sig med Pedersen, Dagny (svigerinne i Livingston, Montana) havde brev fra onkel Johan og han sagde Alfhild var meget snillere nu. (…)

Vi havde jo tænkt og se Nordland, Sverige og Danmark sidste gang vi var hjemme, og hvor jeg ønsket mor havde været frisk, hun elsket jo og reise, om hun bare havde brukt sine penger paa sig selv og kommet hid for et aar. Hun havde jo bestemt sig og komme for flere aar siden; men Far blev saa sint, han skrev mig et stygt brev den gang.

Mor skrev saa lidte om alt som faaregik hjemme Gudrun, derfor var jeg saa overrasket naar jeg fik se slig som mor maatte ha lidt, ved og se al den drikk og elendighed.

Det var jo saa meget for mig og se naar jeg var hjemme for 24 aar siden og hvorledes mor har holdt det ut, er jo mer end nogen kan forstaa.

Nu lakker det fort til at Beatrice (datter) er færdig med middelskolen, hun tager sin eksamen først i June, jeg haaber da hun kan gaa til vort luterske universitet næste høst. (…)

Se Gudrun jeg ønsket saa du vilde sende den duken til Waldemar (bror i Livingston, Montana) som du lovet ham, kanske du kunde sende den med Arne, jeg vilde gjerne hat en ogsaa, om jeg sender dig silke undertøi i stedet med Arne før han gaar til Norge, lad mig vide om du synes det er O. K.

Tænk Reidar (nevø fra Montana) har nu faaet ingeniørarbeide med $ 450 om maaneden i Alaska og de kjøbte sig et hjem i Oakland i fjord, han er meget flink, de er saa forskjelleige Leif (nevø fra Montana) og Reidar.

Hils Arnes søster saa meget fra os Gudrun og tak hende for de vakre blomster hun gav mig, vil aldri glemme de vakre violer.

Ja nu maa du hilse alle hos Ragnhild (søster i Oslo) ogsaa Alfhild og gratulere hende fra mig.

Tusind hilsener fra os alle
din søster Inger.

P.S. Krist er meget bedre nu, men bruker krykker endnu.

Mrs. John Hellesmark Dies Sunday After Long Illness

Mrs. John Hellesmark, 63, died Sunday morning in the Park hospital after a long illness. Funeral services were held from the Franzen chapel Wednesday afternoon by Rev. F. Warren Strain of the American Lutheran church, followed by burial in Mountain View cemetery.

Music was by S. O. Aanestad, Mrs. Mildred Altimus and Mrs. John Gribsby. Pallbearers were Tom Johnson, Fred Bassett, W. R. Foss, Raymond W. Foss, Magnus Olson and L. H. Kroog.

Born Nov. 11, 1888, in Tonsberg, Norway, Mrs. Hellesmark came to the United States, and to Livingston, in 1911, and lived here since. She was married to John Hellesmark here Dec. 16, 1916. She was a member of the American Lutheran church and of Orient Chapter No. 6, Order of Eastern Star.
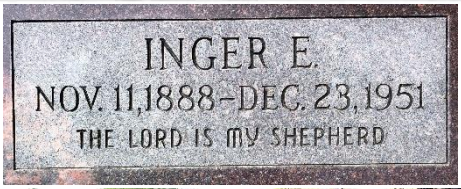
She leaves her husband; a son, Arnold Hellesmark, of Livingston; two daughters, Mrs. John Larango and Mrs. Don Latsch of Livingston; three sisters in Norway; three brothers, William Simonsen of Corwin Springs, Chris Foss Simonsen of San Pedro, Calif., and a brother in Norway; a sister-inlaw, Mrs. Dagny Fiss Simonsen, who had been with Mrs. Hellesmark since October 28; and several grandchildren.